

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АНАЛІЗ МУЗИЧНИХ ТВОРІВ

Спеціальність	025 Музичне мистецтво	
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Освітньо-професійна програма	Музикознавство та композиція	
Курс	3-4	
Семестр	5-7	
Обсяг дисципліни (години / ECTS)	180 / 6	
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	Обов'язкова	
Мова викладання	Українська	
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Шаповалова Людмила Володимирівна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Доктор мистецтвознавства, професор
	Посада	Завідувач кафедри інтерпретології та аналізу музики
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/performing-musicology/interpretation-and-analysis-of-music/Shapovalova_2022.pdf refleksia@ukr.net; refleksiaua@gmail.com
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Романюк Ірина Анатоліївна
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент кафедри інтерпретології та аналізу музики
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/performing-musicology/interpretation-and-analysis-of-music/Romaniuk_2022.pdf floyara.kharkiv@gmail.com
Анотація	«Аналіз музичних творів» (АМТ) інтегрує набуті знання з теоретичних дисциплін «Гармонія», «Поліфонія». Відмінність робочої програми полягає у формуванні цілісного аналітичного мислення, що означає: наявність навичок системного аналізу музики та її феноменів (твір,	

	жанр, стиль), здатність до обґрунтування власної концепції твору, моделювання системи категорій / методів АМТ. Проведення практичних занять різними генераціями вчених забезпечує дослідницьку творчість здобувачів на засадах спадкоємності традицій когнітивної школи музикознавства, започаткованої у ХНУМ імені І. П. Котляревського (з 2010 по нині).
Мета дисципліни	Формування у здобувачів аналітичного мислення для розуміння і роз'яснення універсальних законів <i>музичного твору</i> (в єдності змісту/форми), <i>жанру</i> як типової структури та <i>стилю</i> в системі комунікації «автор-твір-виконавець-слухач-дослідник».
Програмні результати навчання	<p>ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.</p> <p>ПРН6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, вміння аргументовано вести дискусію.</p> <p>ПРН7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку обраної проблеми в різних дослідницьких жанрах.</p> <p>ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення музикознавчих, виконавських, композиторських інтерпретацій та педагогічних проектів.</p> <p>ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p> <p>ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.</p> <p>ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Уміння виявляти, діагностувати й вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК12. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>
Фахові (спеціальні) компетентності	<p>СК3. Здатність до розуміння художньо-естетичну природу музичного мистецтва.</p> <p>СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.</p>

	<p>СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.</p> <p>СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.</p> <p>СК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.</p> <p>СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.</p> <p>СК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.</p> <p>СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.</p> <p>СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.</p> <p>СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.</p> <p>СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.</p> <p>СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві, композиторській творчості та музичній педагогіці.</p>
<p>Зміст навчальної дисципліни</p>	<p>Практичні заняття</p> <p style="text-align: center;"><i>Методологія функціонального аналізу</i></p> <p><i>Тема 1.</i> Система понять та категорій аналізу музичної творчості.</p> <p><i>Тема 2.</i> Функціональні засади музичної форма. Функція та структура. Функції частин музичного твору (і : m : t) як основа драматургічного розвитку музичного образу.</p> <p><i>Тема 3.</i> Музичне мислення як система: мова та мовлення. Семіотика музичного тексту. Знак та його об'єктивація в звукових структурах. Музичний символ.</p> <p><i>Тема 4.</i> Музична тема та тематизм. Тематизм як фактор музичного мислення.</p> <p><i>Тема 5.</i> Жанр та його функції в музичній комунікації. Жанр і жанровість. Жанрова стилістика. Жанрова поетика твору.</p> <p><i>Тема 6.</i> Стиль в музиці. Стиль та стилістика. Типологія історичних стилів. Національний стиль. Картина світу як категорія ціннісного аналізу музичного стилю.</p> <p><i>Тема 7.</i> Музичний твір як система функцій: онтологічна, художньо-естетична, семантична, комунікативна, виконавсько-презентативна, дослідницько-інтерпретативна. Їх проекції в контексті жанрового та стильового аналізу.</p> <p style="text-align: center;"><i>Музичні форми доби бароко</i></p> <p><i>Тема 8.</i> Систематика музичних форми в композиціях XVII-XVIII століть.</p> <p><i>Тема 9.</i> Форма bar. Строчні форми.</p> <p><i>Тема 10.</i> Варіації на basso ostinato.</p> <p><i>Тема 11.</i> Старовинна двочастинна форма.</p>

	<p><i>Тема 12.</i> Контрастно-складена форма. <i>Тема 13.</i> Старосонатна форма. <i>Тема 14.</i> Циклічна форма. <i>Тема 15.</i> Концертна форма. <i>Типологія форм класико-романтичної доби</i> <i>Тема 16.</i> Період. Визначення. Три характеристики періоду. Типологія періоду . <i>Тема 17.</i> Прості та складні форми. Дефініція. Різновиди. Проста двочастинна репризна. Проста тричастинна репризна. Складна тричастинна репризна форма. Проміжні тричастинні форми. Подвійна тричастинна. <i>Тема 18.</i> Варіаційна форма. Історичні типи. Впливи та взаємодія з іншими принципами тематичного розвитку. Варіантність як принцип розвитку та як типова структура. <i>Тема 19.</i> Рондо: жанр та форма. Історичні різновиди. Тип драматургії. Рондо у творчості композиторів ХХ століття. <i>Тема 20.</i> Соната: жанр і форма. Сонатний принцип мислення. Сонатна драматургія в добу класицизму, романтизму; в творчій практиці ХХ ст. (В.Бібік). <i>Тема 21.</i> Вільні форми. Змішані форми (рондо-соната; зліто-циклічні). <i>Тема 22.</i> Циклічні форми та контрастно-складені форми. <i>Тема 23.</i> Форми вокальної музики. Куплетна і куплетно-варіаційна в системі пісенних жанрів. Наскрізні строфічні та наскрізно-нестрофічні форми. Літургія та її пісенспіви. <i>Тема 24.</i> Симфонія та симфонізм як метод мислення. Симфонічна драматургія (Б.Лятошинський. В.Сильвестров). <i>Тема 25.</i> Нові способи організації звукової матерії. Типи композиторського письма. <i>Тема 26.</i> Сильові напрями ХХ століття: імпресіонізм, символізм неокласицизм (П.Хіндеміт); неофольклоризм (Б. Барток); неоромантизм; nova musica sacra.</p>
Види занять	Практичні, індивідуальні, самостійна робота.
Методи навчання	<p>Практичний метод (практичні семінари, індивідуальні заняття, організація під час викладу теми проблемної ситуації, дискусії, міні-конференції; обговорення нових творів); робота з навчально-методичними та науковими джерелами (конспектування); самостійна робота (розробка концептуальної матриці теми; творчі форми оволодіння методом структурно-функціонального аналізу музики: підбір музичних зразків до теми, складання хрестоматій; прослуховування творів).</p> <p>Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти (написання аналітичних есе; курсова робота; виступ з доповіддю, аналіз нових творів композиторів-студентів; моделювання поняттєво-категоріального апарату авторських концепцій провідних науковців; репрезентація творчих проєктів щодо творів, книг з фаху, матеріалів бакалаврської роботи).</p>
Форми та методи оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та

	<p>семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль (мак 60 балів): усне опитування, письмові роботи, робота на практичних та індивідуальних заняттях, курсова робота.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (мак 40 балів): екзамен.</p> <p>Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів.</p> <p>Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.</p> <p>Передбачена підготовка курсової роботи в рамках дисципліни (останній семестр).</p>
<p>Особливості та політики дисципліни</p>	<p>Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки google meet, zoom, листування через e-mail, залучення google-диск тощо.</p> <p>Від студентів очікується регулярне відвідування всіх видів занять згідно з розкладом.</p> <p>Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.</p> <p>Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності (списування (в т.ч. з використанням гаджетів) під час поточного та підсумкового контролю заборонено).</p> <p>В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Каплієнко-Ілюк, Ю. В. (2016). <i>Аналіз музичних творів</i>. Місто. 2. Козаренко, О. (2000). <i>Феномен української національної музичної мови</i>. НТШ. 3. Belkin, A. (2018). <i>Musical Composition: Craft and Art</i>. Yale University Press. ISBN-13978-0274755547 https://www.amazon.com/Musical-Composition-Craft-Alan-Belkin/dp/0300218990 4. Brackett, D. (2016). <i>Categorizing Sound: Genre and Twentieth-Century Popular Music</i>. University of California Press. https://www.ucpress.edu/book/9780520291614/categorizing-sound 5. Spring, G., Hutcheson, J. (2013). <i>Musical Form and Analysis: Time, Pattern, Proportion</i>. Waveland Press, Inc. https://www.amazon.com/Musical-Form-Analysis-Pattern-Proportion/dp/147860722X 6. Schenker's, & Formenlehre. (2015). <i>Rivista di Analisi e Teoria Musicale XXI</i>, 2, 79-98. 7. Caplin, William E. (2013). <i>Analyzing Classical Form: An Approach for the Classroom</i>. Oxford University Press.

	https://www.amazon.com/Analyzing-Classical-Form-Approach-Classroom/dp/0199987297
--	---

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Аналіз музичних творів», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського 30 серпня 2023 року, протокол № 1.